

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Pavlína Vrkočové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **M. K.**, zast. Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem, se sídlem Ječná 548/7, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 1. 2017, č. j. 32 Az 54/2015 – 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Soudem ustanovenému zástupci žalobkyně, Mgr. Pavlu Čížinskému, advokátovi, se sídlem Ječná 548/7, Praha 2, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 6.800 Kč. Tato částka bude zástupci žalobkyně vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 11. 2015, č. j. OAM-603/ZA-ZA02-ZA02-2015, rozhodl tak, že žalobkyni se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neuděluje.

[2] Žalobkyně podala proti uvedenému rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou krajský soud zamítl rozsudkem ze dne 24. 1. 2017, č. j. 32 Az 54/2015 – 31, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Krajský soud předeslal, že žalobkyně v žalobě brojila toliko proti výroku o neudělení humanitárního azylu a doplňkové ochrany podle § 14 a § 14a zákona o azylu. Krajský soud shledal, že žalovaný měl dostatek podkladů pro své rozhodnutí, v rámci svých úvah se s nimi náležitě vypořádal a otázku případného udělení humanitárního azylu hodnotil komplexně s přihlédnutím k rodinné, sociální a ekonomické situaci žalobkyně, stejně jako k jejímu věku a zdravotnímu stavu. Dostupnost psychiatrické péče na Ukrajině plyne ze žalovaným opatřených informací o zemi původu. Její úroveň je sice ve srovnání s péčí poskytovanou v České republice nižší, nicméně nižší úroveň zdravotní péče není dle ustálené judikatury důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně neprokázala, že by její zdravotní potíže byly natolik závažné, že by bylo možné uvažovat o udělení humanitárního azylu. Lékařská zpráva přiložená žalobkyní k žalobě dokládá, že žalobkyně je pro psychické potíže v ambulantní psychiatrické léčbě a její stav není život ohrožující.

[3] Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobkyně pro případ návratu do vlasti kromě svých zdravotních potíží, nedostatku materiálního zázemí a obecné obavy ze současné tamní situace neuvedla žádnou konkrétní hrozbu vůči své osobě. Po zhodnocení výpovědi žalobkyně, hlavního motivu jejího odchodu z vlasti, důvodů a okolností podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany a relevantních informací, dospěl krajský soud k závěru, že v případě žalobkyně nejsou dány důvody pro udělení doplňkové ochrany. Žalobkyni v případě návratu do vlasti nehrozí přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy pro některý z důvodů podle § 14a odst. 2 zákona o azylu.

[4] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti tomuto rozsudku krajského soudu včas kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), v níž namítala, že se krajský soud nezabýval její námitkou, v níž poukázala na katastrofální stav ukrajinských psychiatrických léčen, v nichž dochází k systematickému porušování lidských práv i práv pacientů. Podle stěžovatelky byl žalovaný povinen zabývat se otázkou zacházení s pacienty v ukrajinských psychiatrických ústavech, a to navzdory skutečnosti, že stěžovatelka tuto svou obavu v průběhu správního řízení výslovně nezmínila. Podle stěžovatelky je žalovaný povinen zkoumat z úřední povinnosti všechny okolnosti, které mohou vést ke vzniku vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu a nikoli pouze reagovat na obavy, které žadatel o mezinárodní ochranu v řízení zmíní. V případě stěžovatelky je přitom hrozba, že bude umístěna do psychiatrické léčebny a bude tam podrobena naprosto nehumánnímu zacházení, relevantní, neboť je psychicky vážně nemocná a již v minulosti se pokusila o sebevraždu. V této souvislosti stěžovatelka poukázala na jiné rozhodnutí žalovaného, v němž podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu udělil ukrajinské státní občance doplňkovou ochranu právě z důvodu rizika umístění do psychiatrické léčebny. Závěr žalovaného i krajského soudu, že na Ukrajině je sice psychiatrická péče dostupná v nižší míře, než v České republice, ovšem tento rozdíl není tak markantní, aby zdůvodnil udělení humanitárního azylu, je podle stěžovatelky příliš optimistický. V psychiatrické oblasti ukrajinského zdravotnictví panují poměry, které nejenže nejsou adekvátní léčbou psychickou poruch, nýbrž mohou pacientovi velmi ublížit. Závěrem stěžovatelka uvedla, že přijatelnost své kasační stížnosti spatřuje v zásadním pochybení krajského soudu spočívajícím v nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu a dále v doposud Nejvyšším správním soudem neřešené otázce, zda je správní orgán rozhodující o žádosti o mezinárodní ochranu povinen zkoumat i ty důvody, které žadatel nezmiňuje, pokud ze své úřední činnosti ví, že se osoby v obdobné situaci s tímto problémem potýkají.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření označil kasační stížnost za nedůvodnou. Vyjádřil přesvědčení, že náležitě reagoval na stěžovatelkou uvedené důvody žádosti o mezinárodní ochranu a shromáždil ve vztahu k nim dostatek podkladových informací. Konstatoval, že sama stěžovatelka připouští, že obavu z umístění do ústavní psychiatrické péče v průběhu správního řízení neuvedla. Ani z lékařské zprávy přiložené k žalobě nevyplývá, že by se stěžovatelka na území České republiky takové formě léčby podrobovala, naopak z této zprávy vyplývá, že stěžovatelka je léčena ambulantně. Ve vztahu k povinnosti tvrzení žadatele o udělení mezinárodní ochrany stěžovatelka poukázala na závěry uvedené v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 – 48, a ve vztahu k možnému navrácení osob s velmi závažným onemocněním do zemí, v nichž jim nemusí být vždy poskytnuta adekvátní lékařská péče, žalovaný poukázal na judikaturu ESLP zmíněnou v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 – 48. Rozsudek krajského soudu podle žalovaného vypořádává obsah jednotlivých žalobních námitek v potřebném rozsahu a v souladu se zákonem. Krajský soud tak podle žalovaného důvody svého rozhodnutí ozřejmil dostatečnou měrou a srozumitelným způsobem.

pokračování

[6] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“), přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[7] Před zahájením meritorního přezkumu věci se však Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[8] Otázkou vymezení institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[9] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[10] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že krajský soud se přezkoumatelně vyjádřil ke všem námitkám vzneseným stěžovatelkou v žalobě. Nesouhlas stěžovatelky se způsobem a rozsahem vypořádání námitek nezakládá nepřezkoumatelnost rozsudku pro nedostatek důvodů. Krajský soud zhodnotil dostupnost psychiatrické péče na Ukrajině, když konstatoval, že její úroveň je ve srovnání s péčí poskytovanou České republice nižší, a nelze proto přisvědčit námitce stěžovatelky, že se nezabýval její námitkou, v níž poukázala na nevyhovující stav ukrajinských psychiatrických léčen.

[11] Nejvyšší správní soud ve své dosavadní judikatuře v obdobných případech popsal, jakým způsobem má správní orgán a krajský soud posoudit požadavek na udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu z důvodu zdravotního stavu žadatele včetně poruch vyžadujících psychiatrickou péči. V nyní projednávané věci lze konstatovat, že, jak žalovaný, tak i krajský soud se dostatečně zabývaly výkladem a aplikací neurčitého právního pojmu „případ hodný zvláštního zřetele“ na potíže stěžovatelky (srov. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2011, č. j. 4 Azs 7/2011 - 132). V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud vysvětlil, jak v podobných případech posoudit požadavek na udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu včetně relevantní judikatury Evropského soudu pro lidská práva, která odepření či nevhodnou zdravotní péči v některých případech považuje za porušení zákazu mučení či nelidského a ponižujícího zacházení a v nyní projednávané věci lze na tento rozsudek odkázat. Ve světle judikatury Nejvyššího správního soudu nelze rozhodnutí žalovaného ani napadenému rozsudku nic vyčítat.

[12] K poukazu stěžovatelky na její špatný psychický stav, Nejvyšší správní soud v první řadě konstatuje, že v lékařské zprávě, kterou stěžovatelka přiložila k žalobě, je uvedeno, že zdravotní

stav stěžovatelky je vážný a její psychiatrická léčba probíhá ambulantně, přičemž je vhodné ji léčit v klidném prostředí. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatelka uvedla, že pracovala jako servírka 9 měsíců a poté začala mít zdravotní problémy, pro které byla propuštěna z práce. Zmínila, že se v minulosti pokusila spáchat z důvodu svých psychiatrických obtíží sebevraždu, a byla z toho důvodu hospitalizována. Zároveň uvedla, že když byla v klášteře, už psychologa nepotřebovala, neboť jí duchovní psychologa nahradila. Psychicky se zklidnila a naučila se žít se svojí bolestí. Klášter jí pomohl v bezvýchodné situaci, kdy se neměla na koho obrátit. Při svém pobytu v ČR žije u sestřenice, stará se o její děti a má pocit, že konečně žije.

[13] S ohledem na výše uvedené skutečnosti má Nejvyšší správní soud za to, že stěžovatelka má sice psychické problémy, které však nejsou natolik vážné, aby vyžadovaly její hospitalizaci v psychiatrickém zařízení, a znemožnily tak stěžovatelce se o sebe postarat a žít v podstatě běžný život s určitými omezeními pramenícími z jejího zdravotního postižení (nutnost podstupovat léčbu a nevystavovat se pokud možno stresujícím situacím). Ostatně také v řízení před správním orgánem i krajským soudem byla stěžovatelka schopna řádně komunikovat a její podání jsou smysluplná. Nejvyšší správní soud v této souvislosti konstatuje, že z těchto důvodů a také s přihlédnutím k tomu, že v řízení o kasační stížnosti je stěžovatelka zastoupena advokátem, již nepovažoval za nutné ustanovit stěžovatelce opatrovníka k ochraně jejích zájmů.

[14] V posuzovaném případě se tedy nejedná o právní otázku, která by nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu vyřešena, nebo by k ní bylo přistupováno rozdílně, a stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly judikaturní odklon. Závěry krajského soudu jsou v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu a jeho rozsudek neobsahuje vady, které by měly dopad do hmotně-právního postavení stěžovatelky.

[15] Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky vznesené stěžovatelkou v její kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

[16] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou a proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

[17] O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

[18] Odměna zástupci stěžovatelky Mgr. Pavlu Čížinskému, advokátovi, který byl stěžovatelce k její žádosti ustanoven usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 22/2017 – 23, jehož náklady tak nese stát, byla stanovena za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne 3. 4. 2017, podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Za tyto úkony tak náleží zástupci stěžovatelky odměna ve výši 2 x 3.100 Kč podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu. Dále zástupci stěžovatelky náleží náhrada hotových výdajů (režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy zástupci stěžovatelky náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 6.800 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatelky nedoložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, nezvyšuje se odměna za zastupování o tuto daň. Zástupci stěžovatelky tak bude vyplacena částka

pokračování

ve výši 6.800 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. května 2017

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu